

Klimata un enerģētikas
ministrija

Seminārs

Aktualitātes Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā

Klimata un enerģētikas ministrija

Rīga | 10.10.2025.

EIROPAS KLIMATA LIKUMA (EKL) GROZĪJUMA PRIEKŠLIKUMS (2040. GADA MĒRĶIS)

EKL grozījumu priekšlikums:

- 2025. gada 9. septembrī Dānijas Prezidentūra publicēja pārskatītu EKL kompromisa tekstu (REV2);
- skatīts š.g. 18. septembra Vides ministru padomes (ENVI) sanāksmē, kur **netika lemts par 2040.g. mērķi**. Nolēma turpināt diskusijas par EKL redakcijām;
- **par turpmāko virzību tiks diskutēts š.g. 23. oktobrī Eiropas Padomes (EUCO) sanāksmē.**

No Latvijas komentāriem EKL kompromisa tekstā tika ņemts vērā:

- atsauce uz **organisko augšņu īpatsvaru** kā specifisku apstākli ZIZIMM mērķu izpildē;
- atsauce uz **pārtikas sistēmu drošību**;
- atsauce uz **mežu vecuma struktūru** un **ZIZIMM sektora ekonomisko nozīmi** kā fosilo **materiālu aizstājējam**;
- atsauce uz **bioenerģiju**;
- atsauce uz mainīgo **ģeopolitisko situāciju**;
- atsauce uz valstu nacionālajām īpatnībām un **emisiju samazinājumu ietekmējošajiem aspektiem**.

AR ETS SAISTĪTIE TIESĪBU AKTI LATVIJĀ

Sākotnēji «Klimata likums»

Grozījumi likumā «Par piesārņojumu» un «Ekonomiskās ilgtspējas likums»

910/Lp14

Grozījumi likumā Par
piesārņojumu

**Precizē un papildina esošo ES ETS
regulējumu**

- ✓ Bezmaksas kvotu piešķiršana
- ✓ Skaidras procedūras, ETS operatoru pienākumi (iekārtas, aviācija, kuģniecība)
- ✓ Atļaujas, uzskaitē, kontrole
- ✓ ETS2

**Jauni Ministru kabineta noteikumi vai/un esošo
grozīšana (MKN 449, MKN 769)**

1007/Lp14

Ekonomiskās ilgtspējas likums

Pienākumu izpilde valsts pusē

- ✓ Stratēģiskā koordinācija
- ✓ NEKP īstenošanas uzraudzība
- ✓ Klimata politikas finansējums, tai skaitā SKF

LIKUMPROJEKTU VIRZĪBA UN CITAS AKTUALITĀTES

- Likumprojekts "Grozījumi likumā par piesārņojumu« (deleģējums 6 MK noteikumiem ES Emisiju tirdzniecības sistēmas direktīvas grozījumu pārņemšanai):
 - Saeimas plenārsēdē **pieņemts 09.10.2025.**
- Likumprojekts "Ekonomiskās ilgtspējas likums" Saeimas plenārsēdē **atbalstīts 1. lasījumā 09.10.2025.** (18. oktobris priekšlikumu iesniegšanas termiņš, 6. novembrī plānots izskatīt Saeimas plenārsēdē 2. lasījumā, steidzamības kārtībā)
- Klimatneitralitātes stratēģijas aktualizēšana:
 - 3. oktobrī plānots ievadseminārs "*Latvijas konkurētspējas priekšrocības un neizmantotais potenciāls ilgspejīgas ekonomikas attīstībai*".
- Izbeigta lieta EK saistībā ar vēsturiski piešķirto (ETS 3. periodā) bezmaksas kvotu aprēķinu.

GALVENIE ES ETS TIESĪBU AKTI

EIROPAS
PARLAMENTA UN
PADOMES
DIREKTĪVA
2003/87/EK
(2003. gada 13.
oktobris), ar kuru
nosaka sistēmu
siltumnīcas efektu
izraisošo gāzu
emisijas kvotu
tirdzniecībai
Savienībā un
groza Padomes
Direktīvu 96/61/EK
([saite uz
konsolidēto
versiju](#))

- 2023. gada 10. maija **ETS direktīva 2023/959**, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību
- **FAR regula:** 2018. gada 19. decembra Komisijas deleģētā regula 2019/331, ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei;
- **ALC regula:** 2019. gada 31. oktobra Komisijas regula Nr. 2019/1842, ar ko nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK piemērošanai attiecībā uz sīkāku kārtību, kā izdarāmi bezmaksas emisijas kvotu iedaļes pielāgojumi sakarā ar darbības līmeņa izmaiņām;
- **AVR regula:** Eiropas Komisijas 2018. gada 19. decembra Īstenošanas regula Nr. 2018/2067 par datu verifikāciju un verificētāju akreditāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK;
- **MRR regula:** Eiropas Komisijas 2018. gada 19. decembra Īstenošanas regula Nr. 2018/2066 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012;
- **KNP regula:** Komisijas 2023. gada 31. oktobra Īstenošanas regula Nr. 2023/2441, ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK piemērojama attiecībā uz bezmaksas emisijas kvotu iedalei nepieciešamo klimatneitralitātes plānu saturu un formātu.

Klimata un enerģētikas
ministrija

BEZMAKSAS KVOTAS 2026-2030

BEZMAKSAS KVOTU DAUDZUMA NOTEIKŠANA

FAR regula nosaka iesniegt:

- **Bāzlīnijas datu ziņojums (BDZ)**, kuru 2026-2030 gada periodu (t.i. 4. ETS perioda otro posmu) ETS iekārtu operatori iesniedza līdz 2024. gada 30. maijam
- **Monitoringa metodikas plāns (MMP)** jāiesniedz kopā ar bāzlīnijas datu ziņojumu, to nosaka FAR regulas 8. pants, un kas ir bāzlīnijas datu ziņojuma un tā verifikācijas ziņojuma pamatā
- **Klimatneitralitātes plāns (KNP)**- ja relevanti, jāiesniedz saskaņā ar ETS direktīvas 10.a panta 1. punkta piekto daļu un 10.b panta 4. punktu (+30% kvotas Latvijas CSA operatoriem)

BEZMAKSAS KVOTU NOTEIKŠANAS CIKLS

KVOTU PIEŠĶIRŠANAS PROCESS 2026.-2030., I

Klimata un enerģētikas
ministrija

NIMs = National Implementation Measures (valsts īstenošanas pasākumi)

Eiropas Komisija izvērtē dalībvalstu, tai skaitā Latvijas, iesniegtos NIMs:

- pārbauda atbilstību Direktīvai 2003/87/EK un FAR (2019/331) prasībām;
- nodrošina konsekvenci starp valstīm kvotu iedalē un datu aprēķinos;
- analizē iesniegtos datus par apakšiekārtām, darbības līmeņiem un emisiju faktoriem;
- izvērtē ievēroto metodiku un pārrēķinu korektumu;
- Izvērtē vai darbības līmeņa dati (Activity Level) un uzskaites metodes ir saskanīgas ar iepriekšējiem periodiem;
- tiek pārbaudīti līmeņatzīmju aprēķini, biomasas īpatsvari, procesa emisiju un siltuma bilances dati.

KVOTU PIEŠĶIRŠANAS PROCESS 2026.-2030., II

Klimata un enerģētikas
ministrija

BEZMAKSAS KVOTAS, ETS TVĒRUMS UN OPERATORA IZSTĀŠANĀS NO ETS

IZMAIŅAS ETS TVĒRUMĀ

2019-2023

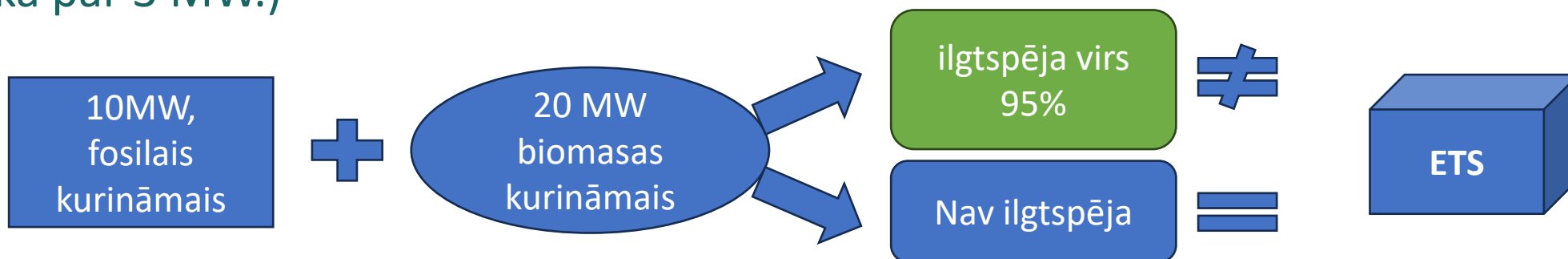
Klimata un enerģētikas
ministrija

ETS tvērums neattiecas uz:

- iekārtām, kuras iepriekšējā attiecīgajā bāzlīnijas piecu gadu periodā vidēji vairāk **nekā 95 % no kopējām vidējām siltumnīcefekta gāzu emisijām veido emisijas no biomasas sadedzināšanas (t.i. kopējā iekārtas līmenī)**

Nosakot iekārtas kopējo nominālo siltumspēju, lai izlemtu par tās iekļaušanu ES ETS, summē visu to tehnisko vienību nominālo siltumspēju, t.i.:

- sākot ar 2026. gadu **tiek ņemtas vērā tehniskās vienības**, kurās kā kurināmo izmanto **atjaunojamos energoresursus** (izņemot - aprēķinā neņem vērā vienības ar nominālo siltumspēju, kura mazāka par 3 MW.)

IEKĀRTAS ĀRPUS ETS TVĒRUMA UN DABAS RESURSU NODOKLIS (DRN)

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 10. panta 2. daļu DRN nemaksā par oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju, kas rodas, izmantojot atjaunojamus energoresursus likuma "Par piesārņojumu" 2.pielikumā minētajās stacionārajās tehnoloģiskajās iekārtās (arī tādās, kurās ražošanas jauda vai saražotās produkcijas apjoms nepārsniedz likuma "Par piesārņojumu" 2.pielikumā minētos rādītājus).
- Atbilstoši [Enerģētikas likuma](#) 58.⁶ panta 4. daļai, **cietajam biomasas kurināmajam**, ko izmanto elektroenerģijas, siltumenerģijas vai aukstumenerģijas ražošanas iekārtās*, **kā arī iekārtās, kas nav ETS tvērumā**, ir jāatbilst ilgtspējas kritērijiem un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritērijiem, ja šo iekārtu kopējā nominālā ievadītā siltuma jauda ir **7,5 MW vai lielāka**.

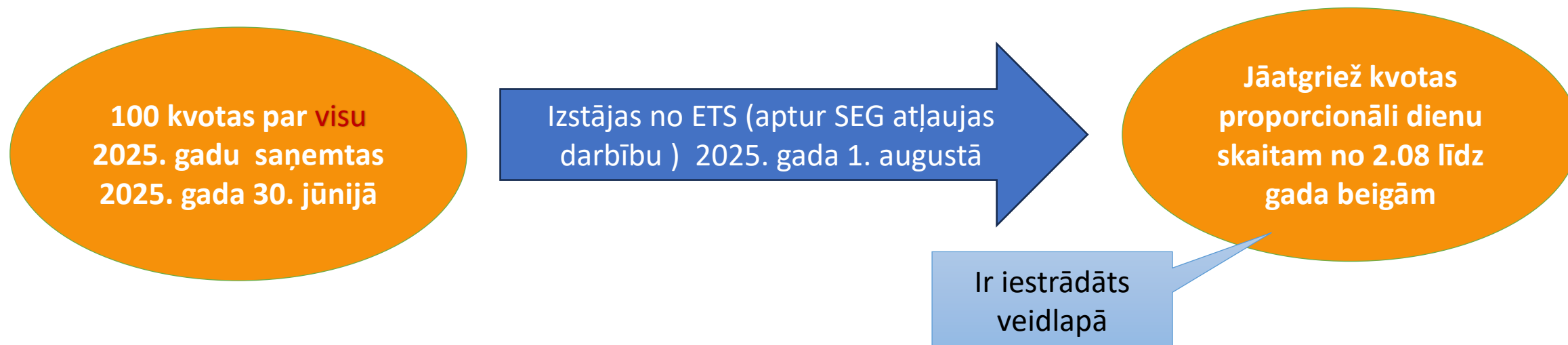
**komersantiem, kuriem ir Enerģētikas likuma 58.⁶ panta 4. daļā minētās iekārtas, ir jāreģistrējas ERIS kā energoresursu lietotājam un katru gadu līdz 31. maijam jāsniedz ilgtspējas apliecinājums par izmantoto biomasu (MK Nr. 686 39. punkts).*

OPERATORA IZSTĀŠANĀS NO ETS, I

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Saskaņā ar FAR regulas grozījumiem, kas stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī: no **nākamās dienas** pēc ekspluatācijas izbeigšanas atlikušajā kalendārajā gadā minētajai iekārtai emisijas kvotas nepiešķir. Šādus pielāgojumus veic proporcionāli*.
- ETS operatoriem, kuri izstājas no ETS, ieteicams neveikt nekādas darbības ar emisijas kvotām pirms izstāšanās, t.i. vispirms nodot emisijas kvotas un pārlicināties vai daļa kvotu nav jāatgriež

OPERATORA IZSTĀŠANĀS NO ETS, II

Klimata un enerģētikas
ministrija

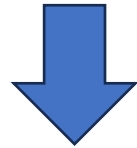
- Ja paliek pāri (ir uzkrātas) kvotas: Likuma *Par piesārņojumu* grozījumu 32.²⁸ pants. **Finanšu līdzekļu izlietojums, kuri gūti no darījumiem ar emisijas kvotām, kas piešķirtas bez maksas**, kur 7. daļa nosaka:
 - Šajā pantā noteiktās prasības par to finanšu līdzekļu izmantošanu, kas gūti no darījumiem, **attiecināmas** arī uz operatoru un gaisa kuģa operatoru, **kurš izstājas** no Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas
 - Izlietojuma pasākumu **tvērums paplašināts**
 - Pārbaude (neatkarīgs audits) minēto līdzekļu izlietojumam katra 5 gadu ETS posma beigās

OPERATORA IZSTĀŠANĀS NO ETS, III

Klimata un enerģētikas
ministrija

Ja iekārtai vairākus gadus netiek veikts kvotu skaita pielāgojums, jo nav sasniegtas attiecīgas sliekšņa vērtības (% izmaiņas un 100 kvotu minimālais pielāgojums)

Iekārta saņem vairāk kvotas, nekā tai būtu nepieciešams teorētiski saņemt

Iekārta izstājas vai beidzot sasniedz izmaiņu sliekšni

Kvotas tiek pārrēķinātas par visu ETS 5 gadu posmu (t.i. šobrīd kopš 2021. gada)

ETS PĒC 2031....

EK līdz 2026. gada 3. ceturksnim sagatavos ETS direktīvas un MSR lēmuma grozījumus. Galvenie plānotie virzieni līdz 2040. gadam:

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Jauns emisiju samazināšanas grafiks (LRF):
 - pašreizējais –4.4 % gadā var tikt pastiprināts;
- Jauni sektori ETS1:
 - atkritumu sadedzināšana (no 2028);
 - iespējama atkritumu poligonu iekļaušana vēlāk.
- Jaudas sliekšņa pārskatīšana:
 - vērtēs 20 MW sliekšņa samazinājumu pēc 2031, lai aptvertu vidēja izmēra iekārtas.

Integrācija un oglekļa piesaistes mehānismi

➤ Oglekļa piesaistes integrācija ETS. EK līdz 2026. gada jūlijam sniegs priekšlikumu par:

- BECCS – biogēnā CO₂ uztveršana un noglabāšana,
- DACCS – tiešā gaisa uztveršana un glabāšana,
- CO₂ uzglabāšana produktos, u.c.
- Bezmaksas kvotas tiks pilnībā izbeigtas arī nozarēs, kuras aptver CBAM (tērauds, cementa, mēslojuma, alumīnija) līdz 2034.

Iespējams: Līdz 2031. gadam – lēmums par ETS1 + ETS2 apvienošanu.

Paralēli: ETS sasaistīšana ar citiem oglekļa tirgiem (UK, Šveice).

Siltumenerģijas ražošanai bezmaksas kvotas līdz 2030. gadam!

KVOTU TIRGUS

Iespējas, kā operatori var iegādāties kvotas, lai
izpildītu ETS pienākumus

IEGĀDE TIRGŪ (PRIMĀRAIS UN IZPLATĪTĀKAIS VEIDS)

Klimata un enerģētikas
ministrija

Oficiālā ES izsoļu platforma – EEX (European Energy Exchange)

<https://www.eex.com/en/markets/environmental-markets/eu-ets-auctions>

- Var piedalīties tieši vai ar starpnieka palīdzību
- Pirms piekļuves jāveic atbilstības un finanšu izvērtējums
- Pirkumi notiek par tirgus cenu, norēķini EUR

Ar licencētu brokeru vai banku starpniecību:

- Daudzi tirgus dalībnieki izmanto brokerus, kas specializējas emisiju kvotu (EUA) tirdzniecībā.
- Bankas u.c. finanšu iestādes var piedāvāt otrajā tirgū pirkšanas līgumus vai kvotu portfeļus.

skaidrojošā video (angļu val.):

[EU ETS Trading Explained – YouTube](#)

TIEŠA KVOTU IEGĀDE NO CITIEM OPERATORIEM

Klimata un enerģētikas
ministrija

Kvotu iegāde tieši no cita operatora (divpusējs darījums):

- Ja operatoram ir zināmi citi ETS dalībnieki ar kvotu pārpalikumu, iespējams veikt tiešu pirkuma līgumu starp pusēm.
- Šis ir likumīgs un bieži izmantots mehānisms kvotu pārvietošanai starp operatoriem.

PRAKTISKĀ KĀRTĪBA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- 1. Operatori savstarpēji noslēdz līgumu par kvotu pārdošanu/pirkšanu.**
- 2. Abas puses iesniedz pieprasījumu LVGMC (kā reģistra administratoram) kvotu pārskaitīšanai.**
- 3. Puses veic kvotu pārskaitījumu starp kontiem.**

Ieteikums operatoriem:

Pirms darījuma pārliedzinieties par otra operatora reģistra konta statusu un kvotu pieejamību

 Pamats: Regula (ES) 2019/1122 par Savienības reģistra darbību – nosaka kārtību, kā notiek kvotu nodošana starp kontiem un kā tiek reģistrēti darījumi.

ETS UN ETS2 – KAS JĀIEVĒRO ETS OPERATORAM?

MONITORINGS UN ZIŅOŠANA

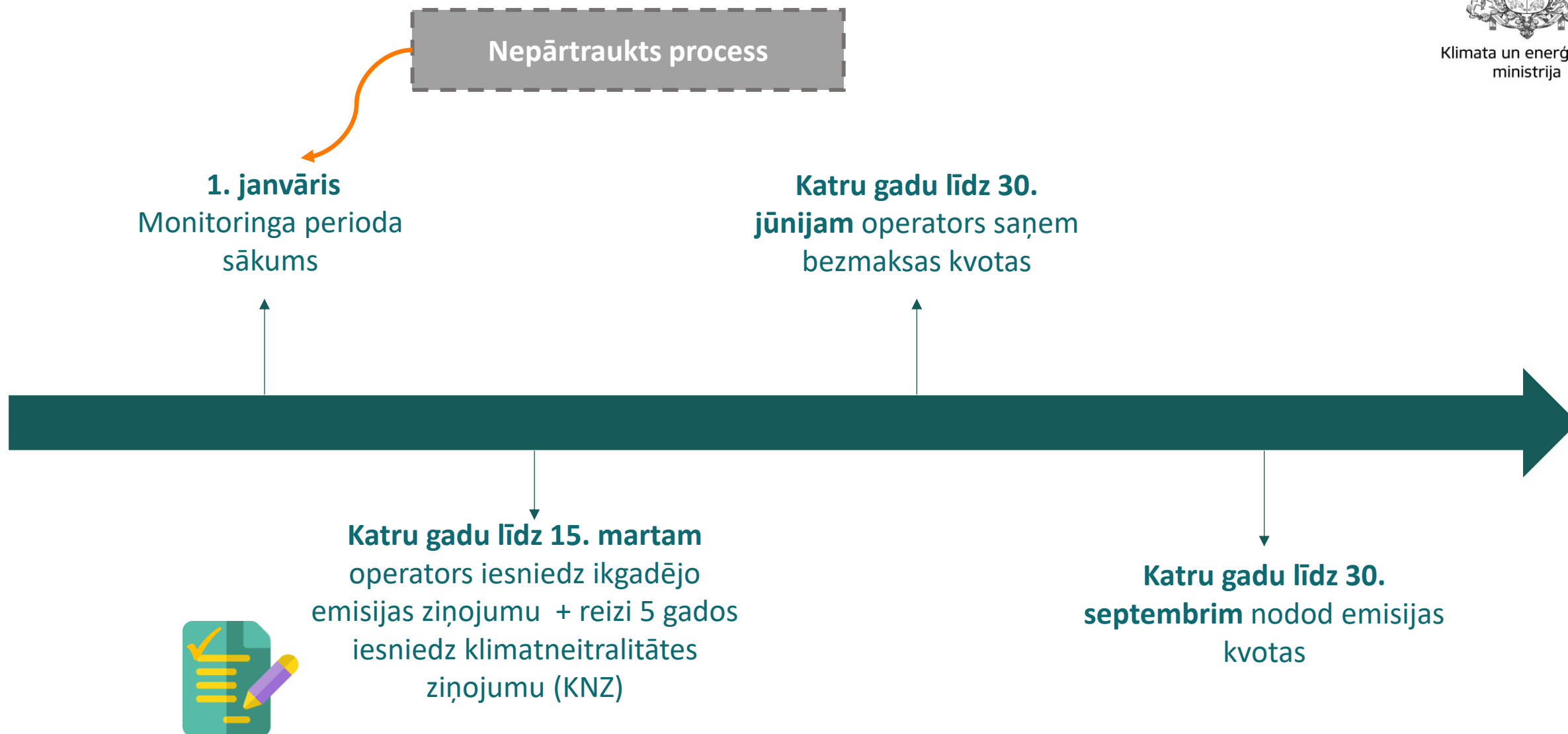
Klimata un enerģētikas
ministrija

- Saskaņā ar MRR 75.v panta 2. punktu, katrs operators kopā ar ikgadējo emisiju ziņojumu, iesniedz X.a pielikumā norādīto informāciju (katru gadu līdz 15. martam);
- Sākot ar 2026. gadu (par 2025. gada datiem) informācija MRR X.a pielikumā būs jāverificē kopā ar ikgadējo emisiju ziņojumu;
- Plānots papildināt Ministru kabineta noteikumus Nr. 769 ar šo nosacījumu;
- Ministrija laicīgi informēs operatoru par vajadzīgās informācijas iesniegšanu;
- Šogad X.a pielikumā prasītā informācija bija jāiesniedz izmantojot excel veidni, attiecīgi, ja iesniegšanas formāts būs mainījies, Ministrija informēs operatoru.

ETS ATBILSTĪBAS CIKLS

Klimata un enerģētikas
ministrija

DARBĪBAS LĪMEŅA ZIŅOŠANA, KLIMATNEITRALITĀTES ZIŅOJUMS (KNZ)

DARBĪBAS LĪMEŅA ZIŅOŠANA, ALC REGULA

Klimata un enerģētikas
ministrija

➤ Līdz šim (saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1842):

Kvotu pielāgošana tika veikta tikai, ja **faktiskais darbības līmenis (AL)** bija samazinājusies vai pieaudzis par 15 % vai vairāk salīdzinājumā ar vēsturisko līmeni;

➤ Pielāgojumi notika, pamatojoties uz iepriekšējā gada faktiskiem datiem.

Kas mainās ar Regulu (ES) 2025/772?

Ir ieviests jauns jēdziens – “**vidējais paredzamais darbības līmenis**” (average expected activity level).

Ja operatora vidējais paredzamais darbības līmenis (piemēram, pamatojoties uz jaunas iekārtas ekspluatācijas plānu, rekonstrukciju, degvielas maiņu u. tml.) atšķiras no vēsturiskā par ± 15 % vai vairāk, tad:

- šī informācija obligāti jānorāda gada darbības līmeņa ziņojumā (ALR),
- un iedali var pielāgot jau uz priekšu, nevis tikai retrospektīvi.

Pielāgošanas
sliekšnis 100
300

EK strādā
pie ALC
ziņošanas
veidlapas
aktualizē
šanas

KLIMATNEITRALITĀTES PLĀNS

 Līdz 2024. gada 30. maijam centralizētās siltumapgādes operators izstrādāja klimatneitralitātes plānu attiecīgajām iekārtai

Klimatneitralitātes plānam jāatbilst Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā minētajam mērķim, un tajā nosaka:

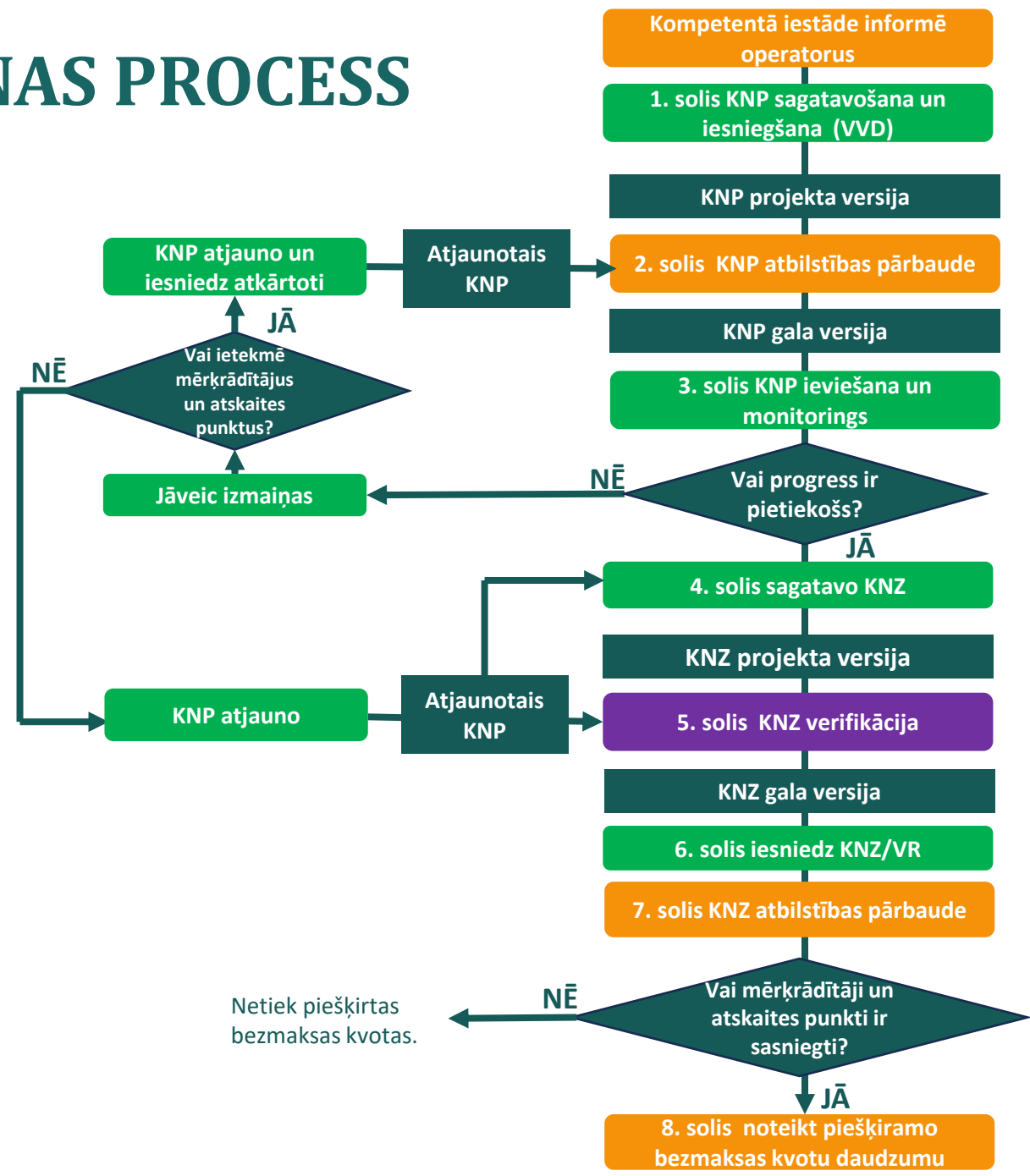
- 1.** Pasākumus un investīcijas, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti iekārtu vai uzņēmumu līmenī;
- 2.** Starpposma mērķrādītāji un atskaites punktus, lai līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam līdz katra piektā gada 31. decembrim novērtētu progresu, kas panākts virzībā uz klimatneitralitātes sasniegšanu;
- 3.** Ikviena šīs daļas 1. punktā minētā pasākuma un investīciju aplēsto ietekmi uz SEG emisiju samazināšanu.

Komisijas 2023. gada 31. oktobra īstenošanas regula Nr. 2023/2441, ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK piemērojama attiecībā uz bezmaksas emisijas kvotu iedalei nepieciešamo klimatneitralitātes plānu saturu un formātu.

KNP ĪSTENOŠANAS PROCESS

Saīsinājumi:
KNP – Klimatneitralitātes plāns
KNZ – Klimatneitralitātes ziņojums
VR – Verifikācijas ziņojums

- solis, kuru veic verificētājs;
- solis, kuru veic kompetentā iestāde;
- solis, kuru veic operators.

2024. gada sākumā

S: 01.05.2024.
I: 30.05.2024.

Klimata un enerģētikas ministrija

30.09.2024., un pēc atkārtotās iesniegšanas

Nepārtraukts process

Periodam:
31.12.2025.,
31.12. 2030.

31.03.2026.,
31.03.2031.

KLIMATNEITRALITĀTES ZIŅOJUMA (KNZ) SAGATAVOŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- 5 gadu periodā veiktā monitoringa rezultāti tiks atspoguļoti KNZ, kuru vajadzēs verificēt;
- Jāizmanto Eiropas Komisijas sagatavota veidlapa (pagaidām nav pieejama);
- KNZ ir jāsagatavo un jāverificē tikai par 5 gadu periodu, tas nozīmē, ka pirmais KNZ ir jāsagatavo un jāverificē par 1. periodu, kas beidzas 2025. gada 31. decembrī un pēc tam tikai reizi 5 gados;
- Papildus noteikumi par KNZ tiks pieņemti ar ALC regulas grozījumiem.

KNZ VERIFIKĀCIJA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Saskaņā ar ES ETS direktīvu un AVR noteiktajām vispārīgajām verifikācijas procedūrām akreditētai trešajai pusei ir jāpārbauda KNZ norādīto (starpposma) mērķrādītāju un starpposma atskaites punktu sasniegšanas progress;
- Jāveic 1. periodam (kurš beidzas 2025. gada 31. decembrī) un turpmāk reizi 5 gados;
- Verificētāji izvērtē vai ir sasniegti KNP noteiktie mērķrādītāji un atskaites punkti;
- Verificētājs izvērtē KNZ datu pareizību un vai ir sasniegti noteiktie mērķrādītāji un atskaites punkti;
- Ja tiek konstatēta neatbilstība KNZ datos vai, ja KNZ neatbilst KNP noteiktajam, operatoram ir jāveic labojumi.

KNZ ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Pat ja KNZ ir verificēts un tas tiek uzskatīts par atbilstošu, var būt nepieciešams veikt papildu pasākumus, ja ir konstatēti neatrisināti jautājumi;
- Pēc darbību pabeigšanas kompetentā iestāde izvērtē KNZ atbilstību ņemot vērā KNP noteikto mērķrādītāju un atskaites punktu sasniegšanu, kā arī saskaņā ar citiem noteikumiem, lai saņemtu papildus bezmaksas kvotas.

PAR KNZ IESNIEGŠANU

Klimata un enerģētikas
ministrija

Saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2025/772, kas groza Regulu (ES) 2019/1842, klimatneitralitātes ziņojums (KNP) jāiesniedz:

- par periodu līdz 2025. gada 31. decembrim, un tas jāiesniedz līdz **2026. gada 31. martam (nacionālā līmenī šo termiņu pagarināt nevaram)**
- **Latvijā** būs noteikts agrāks termiņš (**15. marts**, lai salāgotu ar pārējām ziņošanas prasībām), kā to atļauj regulas 3.b panta 2. punkta otrā daļa.

PAPILDU KVOTAS 30 % APMĒRĀ PAR CENTRALIZĒTO SILTUMAPGĀDI

Klimata un enerģētikas
ministrija

Pierādījumu iesniegšana par juridiskām saistībām attiecībā uz investīcijām saskaņā ar FAR 22.b(3) pantu, t. i., papildu 30 % kvotu iedalīšana centralizētajai siltumapgādei – **ALC regulas 3.d pants (grozījums spēkā ar 01.01.2026)**

Saites uz regulām par attiecībā uz sīkāku kārtību, kā izdarāmi bezmaksas emisijas kvotu iedales pielāgojumi sakarā ar darbības līmeņa izmaiņām:

 [ALC regula](#)

 [ALC regulu grozošā regula](#)

EK SNIEGTĀ INFORMĀCIJA 17.09.2025

VADLĪNIJU «GD11» ATJAUNINĀŠANU PLĀNOTS PABEIGT 2025. GADA NOVEMBRĪ

Klimata un enerģētikas
ministrija

Papildinājumi GD11 vadlīnijās:

- Operatoriem, kuri iesnieguši Klimatneitralitātes plānu (**KNP**), ir jāiesniedz Klimatneitralitātes ziņojums (**KNZ**);
- Ziņojumā jāiekļauj konkrēta informācija, kas noteikta **ALC regulas II pielikumā**, un tas jāiesniedz kopā ar verifikācijas ziņojumu līdz:
 - 2026. gada 31. martam (aptverot periodu līdz 2025. gada 31. decembrim) **Latvijā – 15. marts**;
 - turpmāk – **ik pēc pieciem gadiem***, aptverot iepriekšējo piecu gadu periodu., tāpat nākošais Latvijā - **2030. gada 15. martā**.
- **EK nodrošinās vienotu veidlapu KNZ (līdz 2025. gada beigām)**

*ziņošana turpinās arī pēc 2030. gada, un to būs jāsniedz ik pēc pieciem gadiem, līdz operators sasniedz klimatneitralitāti

+30% BEZMAKSAS KVOTU PIEŠĶIRŠANA PAR KNP IZPILDI, I

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Jāiesniedz pierādījumi par juridiskām saistībām investīcijām, kas saistītas ar FAR 22.b(3) pantu (piemēram, līgumi vai lēmumi par ieguldījumiem).
- VVD izvērtē iesniegtos pierādījumus un nosaka, vai 30 % palielinājums ir pamatots.
- Tikai ja pabeigta KNP izpilde apstiprināta – operators saņem papildu kvotas par **katru gadu posmā 2026.-2030.**
- Papildu kvotas vairs netiek piešķirtas, ja KNZ nav **verificēts** kā apmierinošs

Verificētājam jābūt akreditētam ETS darbībām saskaņā ar Regulas (ES) 2018/2067 prasībām

+30% BEZMAKSAS KVOTU PIEŠĶIRŠANA PAR KNP IZPILDI, II

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Operators zaudē tiesības un jāatmaksā papildu kvotas, ja:
 - verifikācija neapstiprina KNP izpildi;
 - nepieciešamās investīcijas emisiju samazināšanai līdz 2030. gadam nav veiktas.
- Ja virsiedalītās kvotas netiek atdotas – turpmāka iedale tiek apturēta, līdz tās ir atgrieztas.

VADLĪNIJAS

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Vadlīniju dokuments [Nr. 0](#) «Par ES ETS direktīvas I pielikuma interpretāciju (izņemot aviācijas un jūrniecības darbības)» (angļu val., atjaunots 04.12.2024);
- Vadlīniju dokuments [Nr.1](#) «Iekārtu operatoru Monitoringa un ziņošanas regulas» (angļu val., (plānots tulkot uz latviešu val.) atjaunots 14.01.2025.);
- Vadlīniju dokuments [Nr. 2](#) «Emisijas kvotu apjoma noteikšanai iekārtās» (angļu val., atjaunots 26.02.2024.);
- Vadlīniju dokuments [Nr. 3](#) «Nulles faktora piemērošana biomasai un citu degvielu/kurināmo veidiem» (angļu val., atjaunots 26.09.2025.);
- Vadlīniju dokuments Nr. 7 «Par piešķiramo emisijas kvotu izmaiņām saistībā ar darbības līmeni» (šobrīd EK atjauno, nav vēl publicēta gala versija);
- Vadlīniju dokuments Nr. 11 «Par klimatneitralitātes plāniem kā nosacījumu bezmaksas kvotu piešķiršanai» (šobrīd EK atjauno, nav vēl publicēta gala versija);
- Vadlīniju dokuments Nr. 12 «Par bezmaksas kvotu piešķiršanas nosacījumiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai» (šobrīd EK atjauno, nav vēl publicēta gala versija).

ETS2 MONITORINGA UN ZIŅOŠANAS PRASĪBAS

IKGADĒJĀ EMISIJAS ZIŅOJUMA IESNIEGŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Par 2024. gada datiem būs jāiesniedz neverificēts emisijas ziņojums. Pagaidām Ministru kabineta noteikumu projektā ir noteikts 2026. gada 15. marts, bet visticamāk termiņš mainīsies;
- Pagaidām LATAK tīmekļvietnē nav norādītās institūcijas, kuras var veikt ETS2 verifikāciju. Bet ir zināms, ka SIA BUREAU VERITAS LATVIA un AS Kiwa Latvia akreditēsies uz ETS2. ETS2 operators arī var verificēt emisijas ziņojumu pie citām institūcijām, kuras ir akreditējušās uz ETS2 verifikāciju un, kuras ir norādījušas savā tvērumā Latviju;
- Par 2025. gada datiem būs jāiesniedz verificēts emisijas ziņojums līdz 2026. gada 15. aprīlim (noteikts likumā «Par piesārņojumu»).

*Ministru kabineta noteikumi *Dalība Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ēku, autotransporta un papildu sektoros no 01.08.2025-31.08.2025.* tika izsludināta sabiedriskā apspriede. Noteikumu projekta publiskā versija ir pieejama [šeit](#).

ETS2 SEG ATĻAUJAS SAŅEMŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Pagaidām Ministru kabineta noteikumu projektā ir noteikts, ka SEG atļauja ir jāiegūst līdz 2026. gada 1. februārim, bet visticamāk šis datums tiks precizēts uz vēlāku datumu;
- Process kādā ir iegūstama SEG atļauja ir noteikts Ministru kabineta noteikumu projektā. Lūdzam ar to iepazīties [šeit](#).

*Ministru kabineta noteikumi *Dalība Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā ēku, autotransporta un papildu sektoros no 01.08.2025-31.08.2025.* tika izsludināta sabiedriskā apspriede. Noteikumu projekta publiskā versija ir pieejama [šeit](#).

ETS2 UN ETS

Klimata un enerģētikas
ministrija

- No ETS operatora tiek prasīts iesniegt MRR X.a pielikumā prasītā informācija;
- No ETS2 operatora tiek prasīts iesniegt MRR X.b pielikumā prasītā informācija;
- Gan ETS, gan ETS2 operatora iesniegtā informācija tiks publicēta [VVD reģistrā](#) kopā ar AER.

AKTUĀLĀ INFORMĀCIJA PAR ETS2

<https://www.kem.gov.lv/lv/eiropas-savienibas-emisiju-kvotu-tirdzniecibas-sistemas-paplasinajums-ets2>

Klimata un enerģētikas
ministrija

ETS2 sadaļa Klimata un enerģētikas ministrijas mājaslapā

- Galvenie ETS2 tiesību akti – saites uz direktīvu, regulām, vadlīnijām ([latviešu val.](#); [angļu val.](#)), monitoringa plāna un ikgadējā emisiju ziņojuma veidlapām (excel formāts [angļu val.](#));
- Prezentācijas un informatīvais materiāls – ieraksti no semināriem, prezentācijas un informatīvais materiāls;
- Eiropas Komisijas konsultantu izstrādātajām semināru prezentācijām, ir pieejamas prezentācijas gan [angļu](#), gan [latviešu](#) valodā;

ETS2 sadaļa tiek papildināta ar aktuālo informāciju.

EK 08.10.2025. publicēja atjaunoto versiju ETS2 vadlīnijām, attiecīgi tiks papildinātas latviešu valodā pieejamās ETS2 vadlīnijas

Klimata un enerģētikas
ministrija

Mēs kopā veidojam Latvijas **RĪTDIENU!**

Informācija ES ETS jautājumos:
E-pasts: es.ets@kem.gov.lv

